

ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság, a Díjbizottság javaslatára,

Példaadó Műemlékgondozásért Díjjal ismeri el

Braun Zoltán polgármestert

a györkönyi Pincehegy örökségének megőrzéséért és fejlesztéséért.

fotó: Arnóth Adám

A Tolnai borvidéken fekvő Györköny régtől lakott település. A török kor után a vidék többi településéhez hasonlóan elnéptelenedett. A 18. században két ütemben telepítettek svábokat a település újraélesztésére. Az érkezők a magukkal hozott borkultúra világát új helyükön is megteremtették. A település határában, a Pince-hegyen hatalmas területen kiépült pincefaluban a 19. század végén 420 borospince állt. A 19. század végéig boltozat nélküli löszbe vájt pincéket építettek, a vert falú présházakat náddal, vagy zsuppal fedték. A 20. századtól építették a téglaboltozatos pincéket a téglagyár tégláiból. Ekkortól jelennek meg a téglahomlokzatos, cserépfedésű présházak. A központban kialakult nagyobb terület a közösségi élet színterévé vált, itt szervezték a mulatságokat, a népünnepélyeket.

A második világháborút követően jelentősen visszaesett a szőlőművelés, ami a pincefalura is kihatással volt.

1985-től helyi védelem alá helyezték a fennmaradt együttest, de a szervezett értékvédelmet egy civil szerveződés tette lehetővé. A szervezet létrehozását a Györkönyben született, 2005-ben visszatelepült, 2006 óta polgármester Braun Zoltán kezdeményezte.

A pincefalu értékeinek védelmét szem előtt tartva, a legszigorúbb műemlékvédelmi elvek szerint szervezik a présházak helyreállítását, felújítását, folyamatosan figyelik és ellenőrzik a terveket, az alkalmazott formákat és anyagokat, meglévő értékek megőrzését szem előtt tartva a pincefalu építészeti karakteréhez igazodó hasznosítást. Az eredeti homlokzatot, a pincekapukat, ablakokat restaurálják.

A település fontosnak érzi a tulajdonosok segítségét, szervezeten vesznek részt olyan pályázatokon, ahol a helyi értékek megmentésére nyílik lehetőség. A Teleki Alapítvány Népi építészeti programjában szervezeten előkészített színvonalas tervekkel segítik az épületek megújulását vállaló tulajdonosokat. Több, mint harminc eredményes pályázat újabb látványos eredménnyel gazdagította a helyszínt.

Komoly figyelmet fordítanak a pincefalu közterületeinek illő megújítására. A hatalmas kiterjedésű pincefalu megújuló értékének – és visszatérő bortermelő funkciójának – köszönhető, hogy a mértéktartó magyarországi turizmusnak is érdeklődési körébe került a hely, ahol odaillo programokkal újra élővé tették a településrészt.

A két évtizede tartó tudatos helyreállítási program következetes megvalósítása minden településtörténeti helyszínen megújulásához például szolgálhat. Ennek érdekében alakították meg 2012-ben a Magyarországi Pincefalvak Vidékfejlesztési Szövetségét.

Az elismerést átvette:
Braun Zoltán